

وزارت نیرو

جمهوری اسلامی ایران
وزارت امور اقتصادی و دارایی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

بسمه تعالی

آیین نامه اجرایی موضوع تبصره (۵) ماده ۱۷ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۳/۲ در خصوص مالیات و عوارض ارزش افزوده عرضه آب، برق، گاز طبیعی، نفت تولیدی (نفت خام میعانات گازی و گاز طبیعی) خام و فرآورده های تولیدی و وارداتی

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- مفاهیم و اصطلاحات زیر در این آیین نامه دارای تعاریف مشروحه ذیل می باشند:

الف) کالاهای زنجیره: کلیه کالاها و خدمات مرتبط با کالاهای زنجیره مصرح در تبصره (۵) ماده ۱۷ قانون شامل آب (آب تحویلی و خدمات انتقال آب)، برق (برق تحویلی، آمادگی تولید، خدمات انتقال و توزیع برق)، نفت تولیدی (نفت خام، میعانات گازی و گاز طبیعی خام) و خدمات مرتبط با نفت تولیدی توسط شرکت های تابعه شرکت ملی نفت ایران، فرآورده های تولیدی و وارداتی شامل پنج فرآورده اصلی نفتی (بنزین، نفت گاز، نفت سفید، نفت کوره و گاز مایع) و سوخت هوایی و سایر فرآورده های نفتی تولیدی (افزودنی های تولید پالایشگاه های داخل که به فرآورده های اصلی نفتی اضافه می شود).

گاز طبیعی: مخلوطی از متان و مقادیر جزئی ترکیبات هیدروکربوری در حالات فیزیکی مختلف (CNG, LNG و NG) است که به منظور تأمین انرژی یا سوخت توسط شرکت ملی گاز ایران با شرکت های تابعه به اشخاص تولید کننده یا مصرف کننده فروخته می شود.

ب) اشخاص زنجیره: کلیه اشخاص فعال به ترتیب در زنجیره تولید، انتقال و توزیع و فروش مرتبط با کالاها و خدمات زنجیره می باشند.

پ) سازمان: سازمان امور مالیاتی کشور

ت) قانون: قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۳/۲

ماده ۲- اشخاص زنجیره مرتبط با کالاها و خدمات زنجیره موضوع این آیین نامه به سه گروه تفکیک و به شرح زیر تعریف می شوند:

الف- زنجیره مرتبط با نفت تولیدی، فرآورده های نفتی اصلی تولیدی و وارداتی و سایر فرآورده های نفتی تولیدی (افزودنی های تولید پالایشگاه های داخل و شرکت های پتروشیمی که به فرآورده های نفتی اصلی اضافه می شود) و گاز.
۱- اشخاص انتهایی زنجیره:

۱-۱- شرکت ملی نفت ایران (نفت خام و میعانات گازی و گاز طبیعی خام)

۲-۱- شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران، شرکت های پالایش نفت، شرکت ملی گاز و شرکت های

توزیع گاز استانی

وزارت نیرو

جمهوری اسلامی ایران
وزارت امور اقتصادی و دارایی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

۲- اشخاص ماقبل انتهایی زنجیره: شرکت ملی نفت ایران و شرکت‌های تابعه، شرکت‌های پتروشیمی نوری، پتروشیمی بندر امام، پتروشیمی بوعلی، شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران، شرکت ملی مهندسی و ساختمان نفت ایران، شرکت‌های پالایش نفت (تهران، شیراز، اصفهان، تبریز، کرمانشاه، آبادان، امام خمینی (ره) شازند، بندر عباس و لاوان)، شرکت نفت ستاره خلیج فارس، شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران، شرکت انتقال گاز ایران، شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران، شرکت‌های پالایش (گاز سرخون و قشم، ایلام، شهید هاشمی‌نژاد، بیدبلند، پارس جنوبی، پارسیان، فجر جم و بیدبلند ۲)، مجتمع گاز پارس جنوبی، شرکت ذخیره‌سازی گاز طبیعی شرکت‌های توزیع گاز استانی

ب- زنجیره مرتبط با آب

۱- اشخاص انتهایی زنجیره: شرکت‌های آب منطقه‌ای، شرکت سهامی آب و برق خوزستان، شرکت‌های آب و فاضلاب استانی و شرکت‌های تبصره (۱) و (۲) موضوع قانون تشکیل شرکت‌های آب و فاضلاب (مصوب ۱۳۶۹)
۲- اشخاص ماقبل انتهایی زنجیره: شرکت‌های آب منطقه‌ای، سازمان آب و برق خوزستان، شرکت‌های مدیریت آبرسانی خلیج فارس، شرکت تأمین تصفیه آب و فاضلاب تهران، شرکت‌های آب و فاضلاب استانی و شرکت‌های تبصره (۱) و (۲) موضوع قانون تشکیل شرکت‌های آب و فاضلاب مصوب (۱۳۶۹) و کلیه اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی دولتی یا غیردولتی که ماقبل اشخاص انتهایی زنجیره به امر تولید، تصفیه و یا عرضه آب و فاضلاب و پساب و خدمات انتقال موارد یاد شده اشتغال داشته و تمام یا بخشی از درآمد حاصله آنها بابت فروش و ارائه خدماتی است که توسط اشخاص بند یک عرضه می‌شود.

ج- زنجیره مرتبط با برق

۱- اشخاص انتهایی زنجیره شرکت‌های برق منطقه‌ای و شرکت‌های توزیع نیروی برق

۲- اشخاص ماقبل انتهایی زنجیره کلیه اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی دولتی یا غیردولتی، که ماقبل اشخاص انتهایی زنجیره به امر تولید و یا عرضه کالاها و خدمات مرتبط با عرضه برق اشتغال داشته و تمام یا بخشی از درآمد آنها بابت تکمیل زنجیره عرضه برق توسط اشخاص بند یک است.

فصل دوم - مقررات

ماده ۳- اشخاص زنجیره بابت عرضه کلیه کالاها و خدمات خود اعم از کالاهای زنجیره و سایر کالاها و خدمات، مکلف به صدور صورتحساب هستند. عرضه و فروش کالاهای زنجیره و ارائه خدمات مرتبط با آن به استثنای اشخاص انتهایی زنجیره بابت فروش کالاها و خدمات به خارج از زنجیره به ترتیب در زنجیره مستلزم محاسبه و درج مالیات و عوارض مربوطه در صورتحساب نخواهند بود.

ماده ۴- نحوه ثبت مالیات بر ارزش افزوده و اعتبار مالیاتی به شرح بندهای این ماده تعیین می‌شود.

۱- عرضه کالاها و خدمات غیرمرتبط با زنجیره به اشخاص زنجیره مستلزم صدور صورتحساب و درج مالیات و عوارض در آن می‌باشد.

شماره: ۴۲۹۷۸
تاریخ: ۱۴۰۳/۳/۸
پیوست: .....

وزارت نیرو

سازمان امور اقتصادی و دارایی
وزارت امور اقتصادی و دارایی

سازمان نفت
وزارت نفت

۲- یارانه پرداختی دولت به شرکت‌های زنجیره، مأخذ محاسبه مالیات و عوارض ارزش افزوده نمی‌باشد و مالیات و عوارض پرداختی بابت خرید نهاده‌ها با رعایت سایر مقررات به‌طور کامل قابل پذیرش بوده و قابل تسهیم به بخش معاف و غیرمعاف نخواهد بود.

۳- اعتبار مالیاتی شرکت‌های ماقبل انتهای زنجیره، حسب درخواست قابل استرداد یا انتقال با رعایت ماده ۸ قانون می‌باشد.

۴- مأخذ محاسبه مالیات بر ارزش افزوده فروش در انتهای زنجیره قیمت فروش مصوب داخلی می‌باشد.

۵- اعتبار مالیاتی شرکت‌های انتهای زنجیره بابت خرید کالاها و خدمات مشمول غیر از کالاهای زنجیره با رعایت ماده ۸ این قانون و تبصره‌های آن به‌عنوان اعتبار مالیاتی قابل پذیرش می‌باشد.

فصل سوم - سایر مقررات

ماده ۵- وزارت نفت و وزارت نیرو (شرکت توانیر، شرکت مادر تخصصی مدیریت منابع آب ایران و شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور) مکلفند اشخاص زنجیره (شامل نام، شناسه ملی و...) موضوع تبصره (۵) ماده ۱۷، به ترتیب از تولید تا انتهای زنجیره توزیع و فروش را حداکثر ظرف مدت یک‌ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه، به‌همراه فهرست کالاها و خدمات قابل ارائه هر شرکت در زنجیره به حلقه بعدی با ذکر شناسه کالاها و خدمات مذکور به سازمان اعلام نمایند. تغییرات در فهرست اشخاص موضوع تبصره موصوف توسط وزارتخانه‌های ذی‌ربط به سازمان اعلام می‌شود.

ماده ۶- با عنایت به مفاد تبصره (۱) بند (الف) ماده ۲۶ قانون، آن بخشی از نفت خام، میعانات گازی و گاز طبیعی خام که توسط وزارت نفت (شرکت‌های تابعه) به شرکت‌های داخل زنجیره تولید فراورده‌های نفتی (موضوع تبصره ۵ ماده ۱۷) و گاز طبیعی فروخته می‌شود، همچنین واردات بنزین و سوخت هواپیما و گاز طبیعی توسط وزارت نفت (شرکت‌های تابعه)، در این مرحله مستلزم محاسبه و دریافت مالیات و عوارض ارزش افزوده از حلقه بعدی و نیز پرداختی در مرحله واردات (مفاد تبصره ۲ ماده ۱۷) حسب مورد نمی‌باشد و مالیات و عوارض فروش فراورده‌های تولید شده از کالای مزبور و نیز بنزین و سوخت هواپیما و گاز طبیعی وارداتی در مراحل بعدی عرضه حسب مقررات این آیین‌نامه محاسبه و وصول خواهد شد و مفاد ماده ۴ آیین‌نامه نیز در این خصوص تسری دارد.

آیین‌نامه فوق در اجرای تبصره (۵) ماده ۱۷ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۳/۲ در سه فصل تنظیم شده و مشتمل بر ۶ ماده می‌باشد و مقررات آن از تاریخ اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰ (۱۴۰۰/۱۰/۱۰) لازم‌الاجرا می‌باشد.

علی اکبر محرابیان
وزیر نیرو

سید احسان خاندوزی
وزیر امور اقتصادی و دارایی

جواد اوجی
وزیر نفت